

2015-12-17

Erika Ingvald

Sammanställning

Vår beteckning:

12-2277/2013

Er beteckning:

N2013/972/FIN

Sammanställning av arbetet med insatserna inom Sveriges mineralstrategi

Den 21 februari 2013 lanserade regeringen Sveriges nationella mineralstrategi. Syftet med strategin är att konkurrenskraften i svensk gruv- och mineralnäring ska öka, så att Sverige behåller och förstärker sin position som EU:s ledande gruvland. Sveriges mineraltillgångar ska nyttjas på ett långsiktigt hållbart sätt, med beaktande av ekologiska, sociala och kulturella dimensioner så att natur- och kulturmiljöer bevaras och utvecklas.

Strategin omfattar fem strategiska områden med 19 åtföljande åtgärder fördelade på ett antal myndigheter och andra organisationer. På uppdrag av regeringskansliet har SGU sammanställt hur långt arbetet inom respektive åtgärd hunnit. Hela arbetet med genomförandet av åtgärderna planeras vara färdigt och avrapporterat den sista mars 2017. I dagsläget är

- 6 uppdrag är avslutade eller kommer att slutrapporteras innan årsskiftet (varav 1 har resulterat i ett fortsättningsuppdrag).
- 10 uppdrag pågår även under 2016 och 2017.
- 2 åtgärder har skett eller sker inom ramen för myndigheternas ordinarie verksamhet.
- 1 åtgärd påbörjades 2014 men har sedan inte fortsatt.

Fokus för denna sammaställning ligger på de projekt som har avslutats under året eller fortfarande pågår. För helhetens skull listar vi separat de uppdrag som slutredovisats före 2015. Vi följer under respektive punkt den ordning uppdragen är numrerade i inom strategin.

Det uppdrag som påbörjades 2014 men som sedan inte fortsatt redovisas som en egen punkt avslutningsvis.

Åtgärder slutredovisade före 2015

Åtgärd 1: Kartläggning och analys av utvinnings- och återvinningspotential för svenska metall- och mineraltillgångar (SGU, NV), slutredovisat 15 december 2014 (SGU dnr 3114-1639/2013).

Åtgärd 7: *Se vilka hinder som föreligger för ökad bostadsproduktion för att möta gruvnäringens expansion* (Boverket), slutrapport 1 november 2013 ("Hinder och förutsättningar för bostadsproduktion på gruvorter", Boverket Rapport 2013:25).

Åtgärd 17: *Internationell kommunikations- och marknadsföringsplattform för gruv- och mineralnäringen* (Business Sweden).

Förstudie levererad våren 2014 som ledde till ytterligare uppdrag. Se nedan

Åtgärd 18: *Förslag på hur Sverige och svenska företag kan bidra till en hållbar gruvindustri i utvecklingsländer* (SGU), slutrapport 2 juni 2014 ("Mineral och utveckling – så kan Sverige bidra till en hållbar mineralnäring i ett utvecklingsperspektiv, SGU rapport 2014:18, dnr 3114-1464/2013).

Pågående åtgärder samt åtgärder avslutade under 2015

Åtgärd 2: *System för produktionsuppgifter av entreprenadsten* (SGU, NV, Trafikverket, Boverket), slutrapport inlämnad av SGU 7 december 2015 ("Förslag till hur ett system för insamling av produktionsuppgifter för entreprenadsten kan utformas", SGU dnr 317-1681/2013).

Åtgärd 3: *Vägledning för samråd mellan ren- och gruvnäring vid tillståndsprocesser*

Ansvarig myndighet: Länsstyrelsen i Norrbotten.

Status: arbete pågår, förväntad slutrapport 15 februari 2016.

Genomfört arbete under året:

- Intervjuer med 16 samebyar och fem gruvbolag
- Möte med länsstyrelsens interna referensgrupp
- Arrangerat en tvådagars workshop där samebyar, gruvbolag, myndigheter och intresseorganisationer deltog.
- Översiktlig sammanställning av tidigare genomförda arbeten som tangerar detta uppdrag.

Ansvarig vid länsstyrelsen i Norrbotten, Britta Wännström, britta.wannstrom@lansstyrelsen.se

Åtgärd 4: *Främja attraktiva natur- och kulturmiljöer i nya och befintliga gruvsamhällen*

Ansvarig myndighet: Riksantikvarieämbetet. Slutrapport 2017-03-01.

Status: arbete pågår, delredovisningar 15 december 2014 samt 16 december 2016.

Projektet fokuserar på sju insatser för att utveckla, samla och sprida goda exempel på hur kulturmiljö kan vara en resurs i Bergslagen. Under 2015 har arbete påbörjats inom alla områden:

- Ta fram en strategi för hållbar turism i Bergslagen.
- Fem besöksmål i Bergslagen tar fram varsin interpretationsplan och utvecklar, utifrån dessa, fem nya produkter/tjänster för turism.
- Från flyktningmottagande till samhällsdeltagande. Projekt i Värmland där kulturmiljön är resurs i integrationsarbete.
- Kulturmiljö som resurs för företagsutveckling . Projekt med gruvnäringen.
- Sammanställa en skrift med goda exempel .
- Genomföra tre konferenser för att sprida goda exempel (en i Avesta oktober -15).
- Följeforskning – utvärderingsinsatser för att stödja lärande och erfarenhetsspridning under och efter projektet.
- Aktivt samarbete med åtgärd 14. (Kontakter även med åtgärd 6 och 17 under 2016).

Ansvarig vid Riksantikvarieämbetet, Lena Johansson, lena.johansson@raa.se

Åtgärd 6: *Handbok för kommuner som står inför stora gruvetableringar eller expansion av befintliga gruv- och täktverksamheter* (TVV, NV). Slutrapport 2016-03-31.

Ansvarig myndighet: Tillväxtverket. Förväntad slutredovisning 31 mars 2016.

Status: Handboken utgiven till kommuner och andra myndigheter samt levererad till Näringsdepartementet i juni 2015. Arbete pågår nu med att utvärdera och identifiera hur handboken kan utvecklas. Såväl myndigheter som branschen är involverade i uppdraget genom referensgruppsarbete och workshops.

Ansvarig vid Tillväxtverket, Maria Engström, maria.engstrom@tillvaxtverket.se

Åtgärd 8: *Metod för regional materialförsörjningsplanering* (SGU). Slutrapport 2017-03-01.

Ansvarig myndighet: Sveriges geologiska undersökning

Status: arbete pågår, Delrapport redovisad 7 december 2015, förväntad slutrapport 1 mars 2017.

Genomfört arbete under året:

- Uppdaterad kartvisare
- Nya geologiska underlag framtagna (bergkvalitet)
- Kurs om berg- och grustäkter
- Checklistor till stöd vid täktansökan
- Förslag på planeringsunderlag

Ansvarig vid Sveriges geologiska undersökning, Karin Grånäs, karin.granas@sgu.se

Åtgärd 10: *Utvärdera satsningar för att korta ledtider vid miljötillståndsprocesser* (Tillväxtanalys).

Slutrapport 2016-12-16.

Ansvarig myndighet: Tillväxtanalys

Status: arbete pågår, delrapportering 31 mars 2016, slutrapport 16 december 2016.

Omfattning och planering av uppdraget:

- Internationell studie som omfattar en jämförelse av regelverk, ledtider och processer för miljöprövningen i några relevanta länder (delrapportering sista mars 2016). Två delstudier (planerat att vara slutförda i mars respektive i juni 2016).
- Nationell studie som inkluderar en undersökning av ledtider vid miljöprövning av gruv- och täktverksamhet samt en jämförelse av dessa med några andra relevanta verksamheter.
- Tre delstudier (varav en utgörs av en fallstudie med intervjuer som planeras att vara klar under ht 2016). De två första delstudierna planeras att vara klara under vt 2016.

Ansvarig vid Tillväxtanalys, Carly Smith-Johnson, carly.smith-jonsson@tillvaxtanalys.se

Åtgärd 11: *Planeringsunderlag till stöd för kommunernas översiktsplanering* (1st Norrbotten).

Slutrapport 2016-01-30.

Ansvarig myndighet: Länsstyrelsen Norrbotten

Status: arbete pågår, förväntad slutrapport 30 januari 2016. Ett slutseminarium planeras att hållas under februari 2016.

Genomfört arbete under året:

- Kartläggning – flödesprocesser idag och förslag från Bostadsplaneringskommittén
- Workshop, dialogmöte – länsstyrelse, Boverket, Bostadsplaneringskommittén
- Intervjuer – kommuner och näringsliv
- Fallstudier – Kiruna, Gällivare, Jokkmokk och Luleå kommuner

Ansvarig vid länsstyrelsen i Norrbotten, Björn Adolfsson, bjorn.adolfson@lansstyrelsen.se

Åtgärd 13: *Genomföra en ämnesöversikt och kartläggning inom gruv- och mineralforskningsområdet* (Vinnova, VR). Slutrapport 2016-01-30.

Ansvarig myndighet: Verket för innovationssystem (VINNOVA)

Status: Arbete pågår, förväntad slutleverans 30 juni 2016.

Vetenskaprådet har som en del i uppdraget tagit fram en bibliometrisk utvärdering av svensk gruv- och mineralforskning. En kompletterande bibliometri med ett internationellt perspektiv planeras till våren 2016.

Arbetet fokuserar nu på att identifiera styrkeområden, utmaningar och samverka utifrån ett antal forskningsområden. En enkät till forskningsaktörer kommer att gå ut i början på 2016.

Myndigheter och forskningsaktörer deltar i arbetet via en referensgrupp.

Se kommande delrapport 31 december 2015 för mer information.

Ansvarig vid Vinnova, Susanne Gylesjö, susanne.gylesjo@vinnova.se

Åtgärd 14: *Öka kunskapen om geologins betydelse för samhällsbyggnad och tillväxt* (SGU). Slutrapport 2017-03-01.

Ansvarig myndighet: Sveriges geologiska undersökning

Status: arbete pågår, förväntad slutredovisning 1 mars 2017

Ett urval av genomfört arbete under året:

- Lansering av BetterGeo – en mod till Minecraft
- Framtagande av digitalt skolmaterial för högstadie- och gymnasieelever
- Medverkat i arbetsmarknads- och rekryteringsmässor
- Genomfört två förstudier: en om geologisommarskola (Lapplands kommunalförbund) och en om vandringsutställning med fokus på metall och mineral (Teknikens Hus)
- Aktivt samarbete med två andra mineralstrategiuppdrag (åtgärd 4 och 15)

Se delrapport 18 december 2015 för mer information.

Ansvarig vid SGU: Kaarina Ringstad, kaarina.ringstad@sgu.se

Åtgärd 15: *Strategier för att möta kompetensförsörjnings-behovet inom gruvnäringen* (1st Norrbotten, 1st Västmanland, Region Västerbotten, Region Dalarna och Region Örebro). Gemensam slutrapport 2016-05-30.

Ansvariga myndigheter: Länsstyrelsen i Norrbotten och Västmanland samt samverkansorganen i Örebro, Dalarna och Västerbotten.

Status: arbete pågår. Delredovisning 27 feb 2015 från Region Dalarna. Delredovisning 26 feb 2016 från Region Örebro och Region Västerbotten. Förväntad gemensam slutredovisning 30 maj 2016.

- Arbetsmodell "3+2" länsövergripande samarbete (Bergslagen+ Norra Norrland), i två arbetssteg 1) inventering och 2) mobilisering och förankring
- Kartläggning 2014-2015 av befintligt kompetensbehov och utbildningsbehov kopplat till gruvnäringen
- 2015-2016 – säkerställning av utbildningsbehovet för branschen utifrån kartläggningen
- Etablering av nätverk med omgivande aktörer
- Spridning av "best practice" till andra län

Ansvariga

Norrbotten: mats.lindell@lansstyrelsen.se Västerbotten: Lennart Gustavsson, ordf@georange.se

Västmanland: goran.wanglof@lansstyrelsen.se Dalarna: conny.danielsson@regiondalarna.se

Örebro: maria.svensson@regionorebro.se

Åtgärd 16: *Kartlägga Sveriges attraktivitet som gruvland och vilka faktorer som påverkar detta* (Tillväxtanalys). Slutrapport juli 2016.

Ansvarig myndighet: Tillväxtanalys

Status: arbete pågår. En referensgrupp har kopplats till uppdraget med representanter från Business Sweden, NV, SGU och SveMin. (Copenhagen Economics är anlitate som konsulter).

- Uppdragets del som avser mineralersättning och andra avgifter enligt minerallagen ska delredovisas 31 mars 2016.
- Planerad slutredovisning i juli 2016 (16 december 2016 enl. regeringsuppdraget).

Åtgärd 17: *Internationell kommunikations- och marknadsföringsplattform för gruv- och mineralnäringen* (Business Sweden).

Förstudie som ledde till ytterligare uppdrag.

Business Sweden gjorde en förstudie som avslutades våren 2014. Man kartlade intresset och behovet från branschen för en gemensam plattform. Intresset var stort, det finns en efterfrågan på samling och organisering av branschen i Sverige för internationell marknadsföring.

Det stora intresset i förstudien ledde till att Business Sweden fick i uppdrag att utveckla och upprätta den faktiska plattformen.

Under hösten 2014 arbetade man med konceptualiseringen. Hur kommunicera det svenska erbjudandet för exporteringar och investeringar vad gäller teknik och fyndigheter? Mining4generatione etablerades.

Under 2015 har arbetet med att utveckla och upprätta den tekniska delen bedrivits, med fokus på teknisk produktion, ordning och innehållsproduktion. Man är nu drygt till hälften färdig och en lightversion av Mining4generations.com kommer att lanseras i beta under Q1 2016, då med bland annat leverantörsdatabas med svenska bolag med produkter tjänster för export.

Uppdraget ska vara genomfört i slutet av december 2016, och man diskuterar en lansering redan i september.

Ansvariga vid Business Sweden, Anders Eliasson, anders.eliasson@business-sweden.se och Elina Rantanen, elina.rantanen@business-sweden.se

Åtgärd 19: *Kartlägga länder för fördjupade kontakter på regeringsnivå* (SGU), slutrapport 30 september 2015 ("Utveckling i samarbete – uppdrag att kartlägga vilka länder som utbytet inom gruv- och mineralområdet bör fördjupas med", SGU rapport 2015:33, dnr 311-1809/2014).

Satsningar inom ramen för myndigheternas ordinarie verksamhet

Åtgärd 5: *Program för samhandling vid stora investeringar* (TVV). Beviljning av projektstöd t.o.m. 31 oktober 2015.

Ansvarig myndighet: Tillväxtverket

Status: satsning inom ramen för myndighetens ordinarie verksamhet.

Följande projekt har beviljats medfinansiering:

- Samhandling för etablering av datacenter i Östersund
- Samplanering i expansiva Pajala
- Tillväxtpaketet Ludvika Smedjebacken – Att växa i takt

- Hedemora – Utbildningscentrum för Gruvnäringen
- Attraktiva Storuman – samhandling vid stora investeringar
- Digital samverkans- och planeringsplattform i Västmanland
- Resecentrum – Planeringsexempel för samhandling i Malmfälten

Samtliga projekt avslutades 31 oktober 2015.

Ansvarig vid Tillväxtverket: Daniel Fahlander, daniel.fahlander@tillvaxtverket.se

Åtgärd 12: *Utnyttja erfarenheter från FFI i arbetet med elektriska framdrivningssystem för lastbilar på väg* (Trafikverket). Försök pågår fram till 2018.

Ansvarig myndighet: Trafikverket

Status: Löpande satsning inom myndighetens ordinarie verksamhet.

Trafikverket har tillsammans med VINNOVA och Energimyndigheten gått vidare med projektet Elvägar. De har under 2015 upphandlat kunskapsunderlag avseende elvägar för tunga fordon genom Europas största förkommersiella upphandling. Två demonstrationsanläggningar baserade på två olika tekniker ska byggas och testas på varsin vägsträcka i Sverige (i närheten av Arlanda och utanför Gävle). Försöken kommer pågå fram till 2018.

Påbörjats under 2014 men sedan inte fortsatt

Åtgärd 9: *Nationellt mineralforum för att främja dialog, kunskapsutbyte och samordning.* Den 28 april 2014 anordnades ett Mineralforum av SGU. Inget beslut har tagits om forumets fortsättning.

Schematisk översikt över arbetet med Sveriges mineralstrategi.

Lämnat	Ätgärd	Ansvarig	Uppdrag	2013	2014	2015	2016	2017
2013	1	SGU	Kartläggning och analys av utvinnings- och återvinningspotential för svenska metall- och mineralrådgångar		2014-12-15			
2013	2	SGU	System för produktionsuppgifter för entreprenadsten		2014-03-08	2015-12-07		
2013	3	Ist Norrbotten	Vägledning för samråd mellan ren- och gruvnäring vid tillståndprocesser				2016-02-15	
2013	5	Tillväxtverket	Program för kunskap, erfarenhetsutbyte och koordinering vid stora etableringar (Program för samhandling vid stora etableringar)					
2013	6	Tillväxtverket	Handbok för kommuner vid gruv- och väkterableringar		2014-03-31 2014-10-28		2016-03-31	
2013	7	Boverket	Se vilka hinder som föreligger för ökad bostadsproduktion för att möta gruvnäringens expansionen	2013-10-31				
2013	8	SGU	Metod för regional materialförslingsplanering		2014-12-15	2015-12-07		2017-03-01
2013	9	Näringsdepartementet	Nationellt mineralforum för att främja dialog, kunskapsutbyte och samordning		2014-04-28			
2013	11	Ist Norrbotten	Pilot för översiktlig plan för stöd i kommunernas detaljplanarbete				2016-02-15	
2013	14	SGU	Öka kunskapen om geologins betydelse för samhällsbyggnad och tillväxt		2014-12-15	2015-12-18		2017-03-01
2013	15	Ist Västmanland, Ist Norrbotten, region Dalarna, region Örebro, region Västerbotten	Regional kompetensplattform ska utarbeta plan för att möta det långsiktiga kompetensförslingsbehovet			2015-02-27	2016-02-26 2016-05-30	
2013	17	Business Sweden	Internationell kommunikations- och marknadsföringsplattform för gruv- och mineralnäringen					
2013	18	SGU	Förestå hur Sverige och svenska företag kan bidra till en hållbar gruvindustri i utvecklingsländer	2013-12-16	2014-06-02			
2014	4	Riksdokumentationsenheten	Attraktiva natur- och kulturmiljöer i nya och befintliga gruvsamhällen		2014-12-15		2016-12-16	2017-03-01
2014	12	Trafikverket	Utnyttja erfarenheter från FFI i arbetet med elektriska framdrivningssystem för lastbilar på väg					
2014	19	SGU	Kartlägga vilka länder som utbytet inom gruv- och mineralområdet bör försljas med			2015-09-30		
2015	13	Vinnova	Genomföra en ämnesöversikt och kartläggning inom gruv- och mineralforskningsområdet			2015-12-31	2016-06-30	
2015	10	Tillväxtanalys	Uppföljning och utvärdering av genomförda satsningar på att korta ledtider vid miljötilståndsprövning				2016-03-31	
2015	16	Tillväxtanalys	Kartläggning av Sveriges attraktivitet som gruvland				2016-12-16	